

EL LLENGUATGE

Mentre

Podem observar encara freqüents vacil·lacions —fins i tot en textos en què caldria esperar un gran rigor de llenguatge— en l'ús dels termes gramaticals *mentre* i *mentrestant*, tant pel que fa a la forma d'aquests mots com pel que fa al valor amb què han d'ésser usats.

Quant a la forma, és avui ja ben divulgat que només són admeses normativament les grafies *mentre* i *mentrestant*, dit altrament, que la nostra moderna normativa ha prescindit de les formes «mentres», «mentrestant» i «mentre tant», a què alguns encara recorren. No sembla realment que es pugui aduir cap raó vàlida per al manteniment d'aquestes formes i és en tot cas segur que la gran majoria dels qui se'n serveixen no ho fan obeint a cap raó determinada sinó, simplement, per descurança o manca de rigor.

Les vacil·lacions —o, diguem-ho més clar, els errors— que encara sovintegen: —en el text d'unes historietes il·lustrades de recent aparició s'hi observen d'una manera gairebé sistemàtica— quant al valor de *mentre* i *mentrestant* consisteixen especialment en l'ús de la locució *mentre que* en lloc de *mentre* i en l'ús de *mentre* en lloc de *mentrestant*. El segon cas és certament més greu que no pas el primer, que potser algun cop es podria justificar, i no és fins i tot impossible que certes frases admetin gairebé indistintament l'ús de *mentre* i de *mentre que*. Vegem, doncs, el valor que cal atribuir a cada un d'aquests termes gramaticals. *Mentre* significa «durant el temps en què», i aquesta definició formada per una frase incompleta indica clarament que *mentre* ha de precedir necessàriament una oració que expressi una acció (simultània a la d'una altra): *Mentre tu escombres jo rento els plats*. En canvi, *mentre que* més que no pas simultaneïtat indica la contraposició de dues accions. *Ell ho fa per necessitat, mentre que tu ho fas per vicí*. Així, entre dues accions com treballar i divertir-se tant podríem establir, si ens convenia, una simultaneïtat (amb *mentre*) com una oposició (amb *mentre que*). Però cal evitar l'ús de *mentre que* en un cas com «Mentre que tu cous la carn jo paro la taula», sense la més mínima idea d'oposició. Quant a *mentrestant* significa «durant el temps en què s'esdevé alguna cosa», és a dir, una cosa dita anteriorment: *Jo ho desaré tot i tu, mentrestant, mira si arriben*. L'ús de *mentre*, en aquest cas, és una incorrecció determinant que cal evitar.